

Europaudvalget

Arbejdsmarkedsudvalget

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 55 00
Fax +45 33 32 85 36

www.ft.dk
ft@ft.dk

**Udtalelse vedrørende Kommissionens meddelelse om det indre marked
(KOM (2010) 608)**

10. februar 2011

Kære Anne-Marie Meldgaard

Ref. 10-000903-2

I forlængelse af Europaudvalgets brev til Arbejdsmarkedsudvalget af 9. november 2010, hvor der anmodes om en udtalelse til Europaudvalget vedrørende meddelelse "På vej mod en akt for det indre marked" (KOM (2010) 608), skal jeg på Arbejdsmarkedsudvalgets vegne fremsende følgende udtalelse:

Kontakt
Jakob Heltoft
Udvalgssekretær

Dir. tlf. +45 33 37 55 96

Jakob.Heltoft@ft.dk

Et *flertal* i udvalget (Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti) noterer sig med tilfredshed, at Kommissionen med forslag nr. 29 vil tage behørigt hensyn til grundlæggende rettigheder, herunder retten til kollektive kampskridt. V, DF og KF finder det positivt, hvis der kan skabes grobund for bedre gennemførelse af nødvendige forandringer (forslag nr. 32). Der bør imidlertid ikke indføres nye instrumenter men tages udgangspunkt i eksisterende lovgivning om restrukturering (information og høring, virksomhedsoverdragelse, kollektive afskedigelser mv.) samt i principperne for flexicurity m.v. Mulighederne for positive omstruktureringer skal således ses i lyset af rammerne for efteruddannelse, faglig mobilitet osv.

Et *mindretal* i udvalget (Venstre og Det Konservative Folkeparti) ser som udgangspunkt positivt på forslag nr. 30 om at forbedre implementeringen og håndhævelsen af udstationeringsdirektivet. V og KF ser gerne at en sådan indsats for bedre implementering og håndhævelse ledsages af en fortsat indsats overfor for eksempel omgåelse. V og KF forholder sig imidlertid afventende til Kommissionens forslag om evt. at præcisere udøvelsen af grundlæggende og sociale rettigheder i forbindelse med det indre markeds økonomiske frihedsrettigheder, idet det er afgørende, at fri bevægelighed og sociale rettigheder ikke ses som hinandens modsætninger. Herudover bør evt. initiativer ikke genåbne en ufrugtbar og ideologisk debat. V og KF vil i den forbindelse stille sig skeptisk over for evt. forsøg på regulering af indhold af konfliktretten, jf. herved Traktatens art. 153, stk. 5.

V og KF er positiv indstillet over for, at Kommissionen ønsker at debattere pensionssystemerne i EU og deres rammebetingelser med henblik på at sikre tilstrækkelighed og bæredygtighed (forslag nr. 31). Derimod tager V og KF forbehold overfor grønbogens mange overvejelser - med afsæt i bl.a. disse nye eller øgede risici - om at styrke reguleringen af det indre marked for pensioner, om mere mobile pensioner, om bedre solvensregler for pensionskas-

ser etc., men V og KF er åben overfor en diskussion heraf. V og KF finder det afgørende, at der ikke sættes spørgsmålstejn ved medlemsstaternes beføjelser med hensyn til pensioner eller ved arbejdsmarkedets parters rolle.

Et *andet mindretal* i udvalget (Socialdemokratiet) ønsker at understrege vigtigheden af en højere prioritering af indsatsen for håndhævelse af udstationeringsreglerne.

S finder, at dette bl.a. kan opfyldes i forbindelse med de initiativer som Kommissionen aktuelt arbejder med, eksempelvis initiativer over for "postkasselselskaber" og bedre myndighedssamarbejde mellem EU-landene. Denne proces er lagt an til at kulminere i første halvdel af 2012 under Danmarks formandskab af EU, hvilket giver mulighed for en særlig dansk indsats på området.

S finder endvidere, at det vil være nødvendigt på traktatniveau at genoprette den ubalance EU-Domstolen har skabt mellem grundlæggende rettigheder og økonomiske friheder. Dette kan hensigtsmæssigt ske i form af vedtagelse af den af EFS foreslåede "Social progress protocol".

Derimod finder S det aktuelt ikke hensigtsmæssigt at åbne udstationeringsdirektivet.

Et *tredje mindretal* (Dansk Folkeparti) mener, at man i udstationeringsdirektivet skal forebygge at arbejdskraft fra EU-landene frit kan rejse til et andet land og underbyde den eksisterende arbejdskraft. Den frie bevægelighed for arbejdskraft skal ses i sammenhæng med de eksisterende overenskomster i det pågældende land, jf. forslag nr. 30. I forhold til punkt 31 har DF har som udgangspunkt, at EU ikke skal blande sig i det enkelte lands pensionsordninger.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (Socialistisk Folkeparti) mener, at titlen på Kommissionens meddelelse, der er "For en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne", bør tages alvorligt. Derfor bør Kommissionens meddelelse vurderes ud fra dens evne til at fremlægge forslag, der egner sig til at indfri to målsætninger, nemlig:

- at gøre markedsøkonomien social og
- at give denne sociale markedsøkonomi konkurrenceevne

Ser man på EU-landenes økonomier og EU's udvikling i disse år, er begge disse målsætninger blevet stadigt mere påtrængende. Siden finanskrisens og den internationale økonomiske krises udbrud har markedsøkonomierne i EU-landene hverken været præget af mere bæredygtig vækst, fuld beskæftigelse, sociale fremskridt, forbedret velfærd eller øget social sikkerhed. Beslutningerne i såvel EU's medlemslande som i EU's organer er i endnu ringere grad end tidligere blevet truffet med respekt for beslutningernes sociale dimensioner, og beslutningerne har derfor ikke medvirket til at skabe den ønskede sociale sammenhængskraft, hverken i de enkelte medlemsstater eller i EU-området som sådan. EU's ambition om at skabe konkurrenceevne på grundlag af bedre, sundere og sikrere jobs, bedre jobkvalifikationer og livslang læring er ikke blevet indfriet.

Desværre lever Kommissionens meddelelse kun i ringe grad op til disse nødvendige mål for skabelse, formning og udvikling af EU's indre marked. Kommissionen skriver ganske vist i sin meddelelse, at det europæiske projekt samtidigt med – som en del af – udviklingen af det indre marked gør "EU's sociale og territoriale samhørighed til omdrejningspunktet for sine overvejelser og erkender, at et frit marked alene ikke i tilstrækkelig grad opfylder alle kollektive behov." Men denne erkendelse omsættes i meddelelsen kun sporadisk til konkrete og brugbare initiativer. Der er således brug for andre og nye forslag, hvis EU's kommende initiativer vedrørende det indre marked skal leve op til ambitionen om en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, og hvis det skal blive realistisk for EU at indfri de ovenstående mål.

SF skal her nøjes med at behandle de områder inden for arbejdsmarkedspolitikken og inddragelsen af arbejdsmarkedets parter, hvor der er brug for andre og nye initiativer og skal her indskrænke sig til at kommentere nogle af de forslag i Kommissionens meddelelse, som forekommer mest problematiske vurderet ud fra de to ovenstående mål.

Forsyningspligtigheder

Kommissionens erkender, at "et frit marked alene ikke i tilstrækkelig grad opfylder alle kollektive behov," og at Unionen dermed ved eventuel (yderligere) liberalisering af store netværksindustrier (energi, transport og kommunikation, mv.) skal ledsage det "af en række strenge krav om offentlige tjenester til alle borgere". Men når denne erkendelse skal omsættes til retningslinjer for kommende foranstaltninger vedrørende forsyningspligtigheder, lægges der kun vægt på henholdsvis klare regler for finansiering, høj kvalitet og tilgængelighed for alle. Dette er klart utilstrækkeligt.

SF ønsker her at pege på behovet for:

- at sikre lige og ens adgang for hele befolkningen til forsyningspligtigheder af god kvalitet og til en overkommelig pris overalt i medlemsstaterne for dermed at undgå en samfundsmæssig og geografisk opsplitning i EU og dets medlemsstater og for at mindske de handicaps, som yderområder og -regioner ellers må kæmpe med.
- at sikre rammer for de offentlige myndigheders (medlemsstaterne og de regionale og lokale myndigheder) for en demokratisk udformning af tjenesteydelser af almen interesse samt tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i forhold til befolkningen, herunder at iagttage nærhedsprincippet og give medlemslandene mulighed for at anvende forskellige krav til forsyningspligtigheder for herigennem at imødekomme forskelle med hensyn til brugernes og forbrugernes behov og ønsker alt efter de økonomiske, samfundsmæssige, geografiske og kulturelle forhold.

Sikre af arbejdsmarkedsparternes konflikt- og aftaleret i medlemsstaterne

Kommissionen skriver, at de økonomiske frihedsrettigheder og retten til kollektive skridt "skal bringes i overensstemmelse med hinanden." Dette er at gå som katten om den varme grød. Her er det nødvendigt at forholde sig til det principielle problem på en principiel måde til gavn for sikringen af en social økonomi. Dette kan og bør efter SF's opfattelse ske ved, at det i en egentlig topmødeerklæring og/eller i forbindelse med en eventuelt forestående traktatrevision i en særlig social protokol slås fast, at de økonomiske frihedsrettighe-

der sikres inden for de rammer, der sættes af medlemsstaternes egne regler for retten til overenskomstindgåelse og brug af kollektive kampskridt. Efter SF's opfattelse kan en sådan topmødeerklæring tage udgangspunkt i det forslag til social pagt, som den europæiske fagbevægelsen i EFS har fremlagt.

Det er derimod aldeles utilstrækkeligt, når Kommissionen foreslår, at det i forbindelse med en effektiv gennemførelse af chartret om grundlæggende rettigheder "tages behørigt hensyn til de rettigheder, der er fastsat i chartret, herunder retten til kollektive kampskridt". De begrænsninger af medlemsstaternes egne regler for retten til overenskomstindgåelse og brug af kollektive kampskridt, som EU-Domstolen ved gentagne domme har stadfæstet er for fleres vedkommende netop sket under iagttagelse af chartret om grundlæggende rettigheder, når netop ikke slås fast, at de økonomiske frihedsrettigheder kun sikres inden for de rammer, der sættes af medlemsstaternes egne regler for retten til overenskomstindgåelse og brug af kollektive kampskridt. Når Kommissionen så nøjes med at foreslå, at der ved en 'effektiv gennemførelse' af chartret skal tages 'behørigt' hensyn til retten til kollektive kampskridt, som den er beskrevet i chartret, bidrager det ikke på nogen måde til at sikre konflikt- og overenskomstrettighederne i medlemsstaterne, men lægger snarere op til at kodificere EU-Domstolens domme.

Med hensyn til udstationeringsdirektivet er der på baggrund af EU-Domstolens domme behov for en målrettet, selektiv revision efter sigtelinjer, som bl.a. fremlagt af den europæiske fagbevægelse, EFS. Desværre lægger Kommissionen i sin meddelelse kun op til at "forbedre gennemførelsen af direktivet", der dog skal suppleres med "en præcisering af udøvelsen af de grundlæggende sociale og arbejdsmarkedsmæssige rettigheder i forbindelse med det indre markeds økonomisk frihedsrettigheder." Dermed afstår Kommissionen både fra den nødvendige overordnede præcisering om EU-retten og den nationale konfliktret, jf. ovenfor, og fra en egentlig revision og præcisering af udstationeringsdirektiv, selv om der i høj grad er behov for begge dele.

I forbindelse med en sådan selektiv revision af udstationeringsdirektivet bør det ligeledes fastslås, at der ved en udstationerende virksomhed forstås en virksomhed, som (1) er hjemmehørende i medlemsland (herunder en definition af, hvornår en virksomhed er hjemmehørende i ét land frem for et andet), (2) har sin økonomiske hovedvirksomhed og hovedproduktion i dette medlemsland og (3) udstationerer medarbejdere i et andet medlemsland (værtslandet).

Det nuværende udstationeringsdirektiv indeholder desværre ikke en sådan præcisering, og dermed giver direktivet ikke noget brugbart og klart svar på, hvornår en virksomhed foretager udstationering, og hvornår virksomheden etablerer sig i et andet land. Dette problem er i anden sammenhæng erkendt af EU-Kommissionen, der har bebudet, at den vil tage initiativer mod såkaldte "postkasseselskaber", som er virksomheder, der alene er oprettet med de formål at udføre social dumping, og som måske ikke engang er registreret i hverken "hjemlandet" eller "værtslandet", og som slet ikke har nogen form aktivitet i "hjemlandet".

Arbejdsmarkedsorienterede pensionskasser

Kommissionen vil i forbindelse med direktivet om arbejdsmarkedsorienterede pensionskassers aktivitet og overvågning heraf "fjerne hindringer, som

vandrende arbejdstagere støder på, når de vil tilrettelægge deres pension". SF vil gerne gøre opmærksom på, at dette må ske på at sådan måde, at retten til at indgå kollektive overenskomster om bl.a. arbejdsmarkedsorienterede pensionsordninger og disses indretning, m.v. ikke antastes, ligesom medlemsstaternes adgang til at tilrettelægge samlede pensionsmiks for sine borgere på en samfundsøkonomisk bæredygtig måde ikke antastes.

Arbejdsmarkedsparternes indflydelse på en europæisk ramme for foregribelse af de industrielle omstruktureringer

Kommissionen vil iværksætte en høring af arbejdsmarkedets parter for at skabe en europæisk ramme for foregribelse af de industrielle omstruktureringer. SF er enig heri, men finder det af afgørende betydning for succes for en sådan ramme, at der ikke kun bliver tale om en uforpligtende høring af arbejdsmarkedets parter, men om en egentlig social dialog i overensstemmelse af EU's' traktatgrundlag herfor.

Fremme og validering af ikke-formel og uformel læring på arbejdspladsen

SF er enige i vigtigheden af at fremme og validere ikke-formel og uformel læring på arbejdspladsen. SF ser det bl.a. som et vigtigt led i at skabe bedre jobs ("kvalitet i arbejdet"), et bedre og mere transparent arbejdsmarked, bedre jobmatch og herigennem øget innovationsevne og konkurrenceevne i virksomheder, og SF foreslår derfor, at dette initiativ ses i og udformes ud fra dette brede perspektiv.

Corporate governance i virksomhederne

SF er for det første enig med Kommissionen i, at det er "meget vigtigt, at europæiske virksomheder udviser den allerstørste ansvarlighed, såvel over for deres ansatte og aktionærer som over for samfundet som helhed" og dernæst enige i, at "der er plads til forbedringer af corporate governance i virksomhederne". SF ser derfor med tilfredshed på, at Kommissionen planlægger initiativer på dette område, men ønsker samtidig at gøre opmærksom på, at disse initiativer må forholde sig til virksomhedernes corporate governance i forhold til såvel ansatte, aktionærer og samfundet på både regionalt, nationalt og europæisk plan.

Et femte mindretal i udvalget (Enhedslisten) slår fast, at det på trods af alle hensigtsærklæringer må konstateres, at EU's politik efter krisens gennembrud er blevet endnu mindre social, hvad angår beskæftigelsespolitikken, den sociale sikkerhed er blevet yderligere udhulet, og den overordnede økonomiske politik har medført at de dårligst stillede EU-borgere er udset til at bære krisens byrder.

Kommissionens meddelelse lægger ikke op til at ændre dette.

Her er ingen principiel anerkendelse af konfliktretten, der er blevet udhulet gennem en række afgørelser i EF-domstolen.

Her er ingen principiel anerkendelse af nødvendigheden af en social protokol, sådan som f.eks. den europæiske faglige sammenslutning har krævet.

Her er ingen anerkendelse af, at EU's nuværende regler ikke er en sikring mod social dumping, men tværtimod tilskynder til det.

Her er ingen anerkendelse af nødvendigheden af en gennemgribende ændring af udstationeringsdirektivet.

Disse problemer søger meddelelsen at omgå med intetsigende fraser om, at de økonomiske frihedsrettigheder og retten til kollektive skridt "skal bringes i overensstemmelse med hinanden". Realiteten er, at EU igen og igen har demonstreret, at kapitalens, varernes og serviceydelseernes fri bevægelighed har forrang for sociale og kollektive rettigheder.

EL er på disse punkter enig i de mere udførlige kommentarer, som er fremsat i SF's bidrag, ligesom EL deler synspunktet om, at forslag 31 om arbejdsmarkedsorienterede pensionskasser ikke må udmøntes på en måde, der griber ind i den danske overenskomstmæssige ret til at parterne indgår pensionsaftaler.

EL skal i den forbindelse understrege, at vi ikke er modstandere af arbejderes ret til at søge arbejde i andre lande, men dette skal ske på lige vilkår, hvilket EU's regler reelt underminerer.

Med venlig hilsen

Helle Sjelle,
formand